

Elcertifikatsystemet – ett stödsystem för förnybar elproduktion

Elcertifikatsystemet är ett marknadsbaserat stödsystem som ska öka produktionen av förnybar el på ett kostnadseffektivt sätt. I Sverige ska elcertifikatsystemet bidra till 25 TWh förnybar el från år 2002 fram till år 2020. Tillsammans med Norge ska ytterligare 13,2 TWh förnybar el produceras mellan åren 2012 och 2020.

Elcertifikat är ett ekonomiskt stöd för producenter av förnybar el och har funnits i Sverige sedan år 2003. För varje producerad megawattimme (MWh) förnybar el kan producenterna få ett elcertifikat av staten. Elproducenterna kan sedan sälja elcertifikaten på en öppen marknad där priset bestäms mellan säljare och köpare. Elcertifikaten ger på så sätt en extra intäkt till den förnybara elproduktionen, utöver den vanliga elförsäljningen. Köpare är aktörer med så kallad kvotplikt, främst elleverantörer. Dessa måste köpa en viss andel elcertifikat i förhållande till sin elförsäljning eller elanvänd-

ning. Hur stor andelen är bestäms genom en kvot i lagen (2011:1200) om elcertifikat. Kvoten är utformad för att skapa en efterfrågan på elcertifikat och förnybar el varje år fram till år 2020. Från år 2002 fram till år 2011 har den förnybara elproduktionen ökat med drygt 13 TWh, framför allt genom ny biokraft och vindkraft. 1 500 nya anläggningar har tagits i drift, varav merparten är vindkraft.

Elkunderna finansierar elcertifikatsystemet

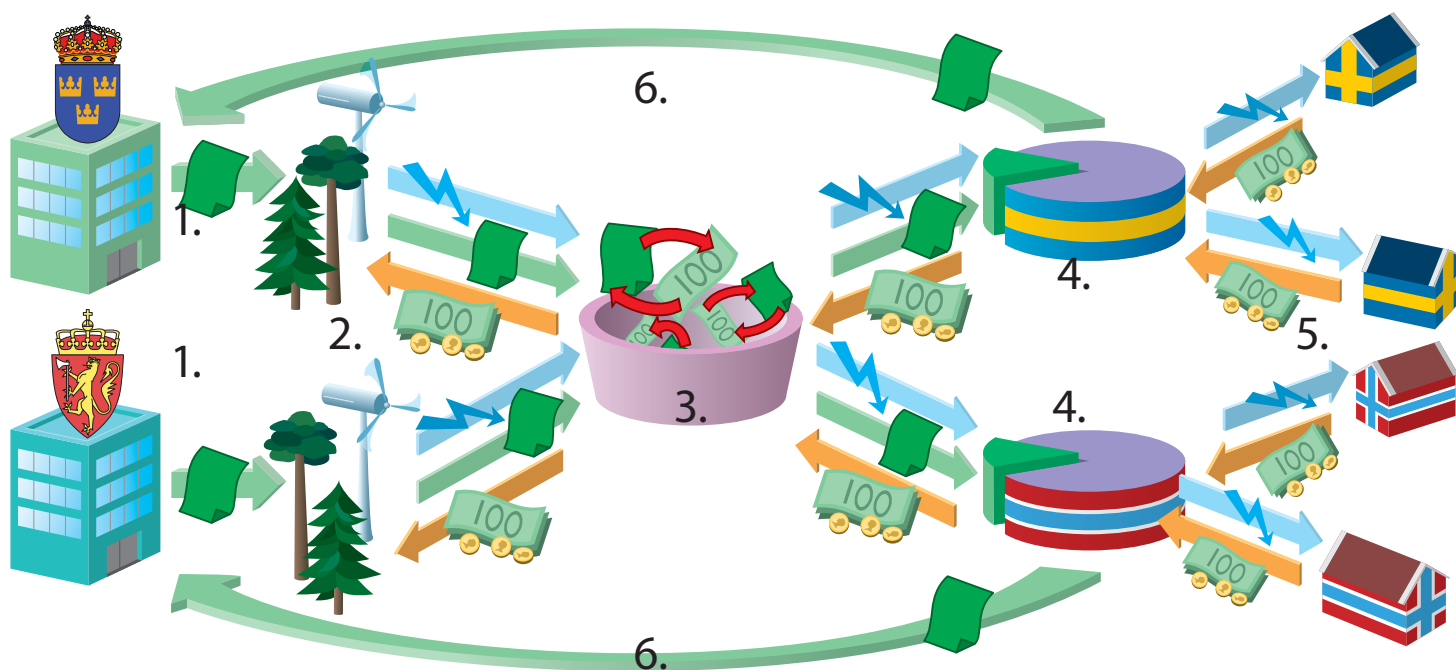
Om den kvotpliktige är en elleverantör, tar denne ut sin

kostnad för elcertifikaten via elräkningen. På så sätt är det elkunderna som i slutändan finansierar stora delar av elcertifikaten. Hur stor kostnaden blir för elkunden varierar med marknadspriset på elcertifikat och den kvot som gäller för aktuellt år. Sedan starten år 2003 har kostnaden varierat mellan 2 och 7 öre per kilowattimme.

Sverige och Norge har en gemensam elcertifikatsmarknad

Från och med januari år 2012 har Sverige och Norge en gemensam elcertifikatsmarknad. Fram till år

Elcertifikatsystemet och handeln med elcertifikat

1. Elproducenter får ett elektroniskt elcertifikat av svenska staten för varje producerad megawattimme (MWh) el från förnybara energikällor eller torv. Även Norge har ett elcertifikatsystem, där norska staten ger elcertifikat till producenter av förnybar el.

2. Elproducenterna kan sedan sälja elcertifikaten och får på så sätt en extra intäkt för sin elproduktion.

3. Handeln med elcertifikat sker på en öppen marknad där priset avgörs av tillgång och efterfrågan. På marknaden finns både svenska och norska elcertifikat. Priset på elcertifikat görs upp mellan köpare och säljare.

4. Köpare är svenska eller norska kvotpliktiga aktörer. Dessa är skyldiga att köpa elcertifikat som motsvarar en viss andel (kvot) av sin elförsäljning eller elanvändning, en så kallad kvotplikt. Kvotpliktens storlek finns fastställd i lagen om elcertifikat och bidrar till en efterfrågan på elcertifikat.

5. Om köparen är en elleverantör, ingår dennes kostnad för elcertifikaten som en del av det elpris som leverantören debiterar sina kunder. På så sätt bidrar alla elkunder i Sverige och Norge till utbyggnaden av förnybar el.

6. Varje år ska de kvotpliktiga lämna det antal elcertifikat som behövs för att uppfylla kvotplikten till norska eller svenska staten. Elcertifikaten annulleras sedan. I och med annulleringen måste de kvotpliktiga köpa nya elcertifikat för att uppfylla nästa års kvotplikt. På så sätt skapas hela tiden en efterfrågan på elcertifikat.

2020 ska länderna tillsammans öka elproduktionen från förnybara energikällor med 26,4 TWh. Det innebär att det, utöver det svenska målet på 25 TWh mellan åren 2002 och 2020, ska produceras ytterligare 13,2 TWh förnybar el. Den gemensamma marknaden gör det möjligt att handla med både svenska och norska elcertifikat för att uppfylla kvotplikten. Även om marknaden är gemensam har Sverige och Norge varsin nationell lagstiftning som styr elcertifikatsystemet i respektive land. Det betyder att det finns vissa skillnader elcertifikatsystemens utformning.

Energimyndigheten godkänner anläggningar i Sverige

Innan en anläggning som producerar förnybar el får elcertifikat måste dess innehavare ansöka om godkännande. Det är Energimyndigheten som godkänner anläggningar i Sverige. Kravet för att bli godkänd är att anläggningen producerar el från någon av de energikällor som räknas upp i lagen om elcertifikat och att elproduktionen mäts per timme. Nya anläggningar som tagits i drift efter elcertifikatsystemets införande har rätt till elcertifikat i 15 år, dock längst till utgången av år 2035.

Svenska Kraftnät utfärdar elcertifikaten i Sverige

När anläggningen sedan blir godkänd är det Svenska Kraftnät som utfärdar de svenska elcertifikaten. Elcertifikaten finns bara i elektronisk form och sätts in på elproducentens konto i ett kontoföringssystem som heter Cesar. Både svenska elproducenter och kvotpliktiga måste ha konton i Cesar. Elcertifikaten utfärdas den 15:e varje månad. Det är i Cesar och dess norska motsvarighet NECS som den praktiska hanteringen av handeln med elcertifikat sker. Här sker överföringar av elcertifikat mellan säljare och köpare i Norge och Sverige.

Energikällor som har rätt till elcertifikat i Sverige:

- Vindkraft
- Solenergi
- Vågenergi
- Geotermisk energi
- Biobränslen enligt förordning (2011:1480) om elcertifikat
- Viss vattenkraft

Dessutom ger produktionsökningar för dessa energikällor rätt till elcertifikat.

Kvotplikten ska uppfyllas varje år

Den som omfattas av elcertifikatsystemets kvotplikt i Sverige måste lämna in en årlig deklaration till Energimyndigheten. I deklarationen redovisas kvotpliktig el, det vill säga hur mycket el som den kvotpliktige är skyldig att köpa elcertifikat för. Senast den 31 mars ska sedan alla svenska kvotpliktiga ha tillräckligt med elcertifikat på ett konto i Cesar för att uppfylla kvotplikten.

Elcertifikaten annulleras 1 april

Den 1 april beslutar Energimyndigheten om annullering och Svenska Kraftnät annullerar elcertifikaten baserat på de inlämnade deklarationerna. Om det saknas elcertifikat på kontot för att uppfylla kvotplikten vid annulleringen beslutar Energimyndigheten att den kvotpliktige ska betala en kvotpliktsavgift. De kvotpliktiga som har ett överskott på elcertifikat kan spara dem till kommande års behov eller sälja dem. I Norge sker motsvarande annullering samma datum.

Kvotpliktiga är:

- Elleverantörer
- Elanvändare som använder el som de själva producerat om mängden använd el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och har producerats i en anläggning med en installerad effekt som är högre än 50 kilowatt.
- Elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen.
- Elintensiva industrier som har registrerats av Energimyndigheten.

Mer information om det svenska elcertifikatsystemet och den svensk-norska elcertifikatsmarknaden finns på Energimyndighetens webbplats:

www.energimyndigheten.se/elcertifikat

Det går också bra att skicka e-post till elcertifikat@energimyndigheten.se

Norges vassdrags- og energidirektorat har information om det norska elcertifikatsystemet: www.nve.no, elsertifikater@nve.no

Svenska Kraftnät redovisar information om den gemensamma elcertifikatsmarknaden, så som antal utfärdade och omsatta elcertifikat och medelpris:

<https://elcertifikat.svk.se>, elcertifikat@svk.se

I Norge är det Statnett som har motsvarande roll: <http://necs.statnett.no>, elsertifikater@statnett.no

Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna
Telefon 016-544 20 00, Fax 016-544 20 99
E-post registrator@energimyndigheten.se